

31 JAN. 2012

Landets kommunestyre

Deres ref.:
Saksbehandler: JON
Vår ref.: 11/8137
Dato: 24.01.2012

Kommunestyrets behandling av søknader om fornying av salgs og skjenkebevillinger

Bakgrunn

Kommunal bevilling til salg og skjenking av alkohol gis for 4 år av gangen, med opphør senest 30. juni året etter at nytt kommunestyre tiltrer. Kommunen skal dermed behandle alle søknader om bevilling på nytt senest 30. juni 2012. Helsedirektoratet ønsker å rette kommunens oppmerksomhet mot viktige folkehelsehensyn som bør vektlegges ved vurdering av søknader om skjenkebevilling.

Folkehelseloven og forvaltning av alkoholloven

Lov om folkehelsearbeid trådte i kraft 1. januar 2012. Kommunen skal etter denne loven bruke alle sine sektorer for å fremme folkehelse, og ikke bare helsesektoren. Kommunens forvaltning av alkoholloven er et viktig område i denne sammenhengen. Formålet med alkoholloven er å begrense de samfunnsmessige og individuelle skadene som alkohol medfører. Statens institutt for rusmiddelforskning (SIRUS) utga nylig en rapport om kommunenes arbeid med rusmiddelpolitiske handlingsplaner (SIRUS rapport 2/2011 Prosessen, planen og politikken – Rusmiddelpolitiske handlingsplaner). Rapporten tyder på at kommunene i liten grad utnytter det forebyggingspotensialet som ligger i bevillingspolitikken. Det folkehelseperspektivet som ligger til grunn for nasjonale mål og strategier, er mindre synlig de kommunale planene.

Kommunens adgang til å sette vilkår

Kommunen kan stille ulike typer vilkår, og fastsetter lokale salgs- og skjenketider. I tillegg er kommunen ansvarlig for kontrollen med bevillingene, og for sanksjoner ved brudd på regelverket. Kommunen forvalter dermed noen av de viktigste virkemidlene som påvirker totalkonsum og drikkemønster, noe som er direkte knyttet til helserisiko og skadeomfang. Alkoholpolitisk handlingsplan bør utdype kommunens rolle som helsepolitisk aktør i forebygging av alkoholskader i Norge og vise hvilke vurderinger som ligger til grunn for bevillingspolitikken. Slike vurderinger er også i tråd med folkehelseloven som legger føringer for det systematiske folkehelsearbeidet (oversikt, planlegging, iverksetting av tiltak). God forvaltning av virkemidler på lokalt nivå er tiltak som kan bidra til å fremme folkehelsen.

Helsedirektoratet • Divisjon folkehelse

Avd. lokalt folkehelsearbeid
Jon Nysted, tlf.: 24 16 34 84

Postboks 7000 St. Olavs plass, 0130 Oslo • Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo • Tlf.: 810 20 050
Faks: 24 16 30 01 • Org. nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Utviklingstrekk og anbefalinger

I motsetning til utviklingen i en rekke andre europeiske land, har alkoholbruket i Norge økt jevnt de senere årene. På landsbasis er antall skjenkesteder tredoblet fra 1980 til 2010. De 10 siste årene har antallet skjenkesteder økt med 16 %.

I alkoholloven søkes en rekke kryssende hensyn ivaretatt. På den ene siden ønsker myndighetene at alkohol skal være tilgjengelig. På den annen side ønsker man å begrense de sosiale og helsemessige skadene alkoholbruk medfører. Kommunestyret bør her vurdere utviklingen i egen kommune, blant annet utvikling av omsetning av alkohol og antall skjenkesteder. Kommunen kan også sammenlikne utviklingen i egen kommune med andre kommuner eller på nasjonalt nivå. Alkoholloven gir anledning til å sette en øvre grense, dvs et "tak" på antall skjenkebevillinger.

Norge ligger relativt godt an i europeisk sammenheng både mht. totalforbruk og alkoholrelaterte skader. De kontrollpolitiske virkemidlene i alkoholpolitikken har bidratt til dette. Kommunens praksis ved søknad om bevilling og regulering av salgs- og skjenkebestemmelsene er et av de viktigste virkemidlene for å begrense alkoholrelaterte skader.

Vedlagt følger en oversikt over forhold som kommunen bør vurdere i forbindelse med tildeling av nye skjenkebevillinger.

Vennlig hilsen

Bjørn-Inge Larsen e.f.
helsedirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk

Knut-Inge Klepp
divisjonsdirektør

Vedlegg:

Forhold som kommunen bør vurdere ved behandling av søknader om tildeling eller fornyelse av skjenkebevillinger

- Skal kommunen aktivt begrense antall skjenkebevillinger ved å sette en grense, dvs. et "tak", for antall skjenkebevillinger?
- Er det spesielle hensyn som må tas mht. skjenkestedets beliggenhet, som f.eks. trafikale hensyn, skjenkestedenes spredning eller tetthet? Kommunen kan legge vekt på at det f.eks. ikke er ønskelig å legge skjenkestedet ved idrettsplasser, skoler, ungdomshus mv.
- Er bestemte typer skjenkesteder uønsket? Kommunen kan ha flere typer skjenkesteder, som hotelldrift, restauranter, kafeer, puber, diskotek. mv.
- Er det bestemte typer virksomheter kommunen ikke ønsker å gi bevilling? Kommunen kan fastsette at bevilling kun skal gis til virksomheter som driver med mat og/eller drikke. På denne måten kan man utelukke søknader om bevilling fra frisørsalonger, blomsterhandlere, idrettsarrangører mv.
- Hvordan ønsker kommunen å håndtere søknader om bevilling for uteservering? Ønsker man å ha egne bestemmelser i forhold til skjenketider, skjenkeområdet m.m.?
- Skal skjenkebevillingen inneholde ulike rettigheter for ulike typer skjenkesteder? Skal f.eks. uteserveringer kun få bevilling for drikk under en viss volumprosent alkohol, eller skal steder med bevilling for all alkoholholdig drikk ha en aldersgrense på 20 år?
- Skal det stilles vilkår, og i tilfelle hvilken type vilkår? Eksempler kan være ordensvakter, spesielle aldersgrenser for adgang til stedet (spesielt ved store, uoversiktlige arrangementer), vilkår om bordservering mv.
- Skal det legges vekt på bestemte kontrollhensyn? F.eks. dersom skjenkestedets størrelse eller utforming gjør det vanskelig for personalet å holde oversikt og vanskelig for kommunen å føre effektiv kontroll.
- Er bestemte næringspolitiske hensyn relevante?
- Har kommunen bestemte typer lokaler hvor det ikke skal skjenkes alkohol, f.eks. lokaler som vanligvis har ungdomsarrangementer? Eksempelvis ungdomsklubben.
- Er det bestemte typer arrangementer som kommunen generelt ikke ønsker å gi bevilling til, for eksempel ungdomsarrangementer, arrangementer der barn/unge og voksne deltar sammen, idrettsarrangementer osv?
- Skal kommunen delegere behandlingen av bevilling for en enkelt anledning?
- Skal man ha et maks antall for ambulerende bevillinger som kan være i bruk på samme tidspunkt?
- Andre lokale hensyn